

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Elina Hakala, +47 78 47 40 24
elina.hakala@samediggi.no

DIN ËUJ./DERES REF.

MIN ËUJ./VÅR REF.
15/5402 - 7
Almmut go válddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIVI/DATO
28.01.2016

Sámediggi
Áyivvárgaiddnu 50
9730 Kárášjohka

telefon/dna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápmingstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Uttalelse til søknadene om fem småkraftverk i Bardu kommune - Innsigelse
Vi viser til deres brev datert 27.10.2015 vedrørende søknad om tillatelse til bygging av fem småkraftverk i Bardu kommune.

1. Generelt

Sametinget har innsigelsesrett etter Plan- og bygningsloven i kraftkonsesjonssaker og etter Kulturminneloven, se Lov nr 17 av 14.12.1917 om Vassdragsregulering (vassdragsreguleringsloven) § 6-1, første ledd og Plan- og bygningsloven § 5-4, 3 ledd, jf. Plan- og bygningsloven § 3-1, bokstav c.

Vi viser i denne sammenheng til merknadene til Lov nr 71 av 27.6.2008 om planlegging og Byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det står følgende om § 3-1 bokstav c:

"Bokstav c viser til at det er en særlig oppgave for planleggingen å ivareta naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Loven gjelder for hele landet og for hele befolkningen uten hensyn til etnisk bakgrunn og tilknytning. Det er likevel grunn til å framheve vern av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv særskilt. Samisk kultur og livsstil har alltid vært sterkt knyttet til naturen, til dels sårbar natur, og er derfor avhengig av god ressursforvaltning. Ved planlegging og saksforberedelse er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep i samme område. Reindriften er en samisk næring og en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Loven regulerer ikke de kollektive eller individuelle rettigheter som samer og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

2. Hensyn til reindrift – innsigelse

Reindrift er viktig samisk næring og kulturbærer i Troms. Hjerttind/Altevatn reinbeitedistrikt blir berørt av utbyggingene i Skoelva, Tverrelva, Skinskardselva og Salvasskardselva. Talma sameby fra svensk side benytter seg av området ved Salvasskardselva og blir også berørt av tiltaket. Gielas reinbeitedistrikt blir berørt av utbygging av Liveltskardelva. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Tiltakene alene eller samlet sett skal ikke medføre vesentlig ulempe for samisk kultur og næringsutøvelse.

Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Søknadene er sendt samlet på høring, men det er ikke gjort noen vurdering av de samla virkningene av de omsøkte tiltakene. Sametinget mener at det burde vært utarbeidet en utredning av samla belastning av de foreslåtte og eksisterende tiltakene til reinbeitedistriktene. I tillegg til de nye foreslåtte tiltak er distriktene blant annet berørt at utbygging av ny 420kV kraftlinje. Sametinget ber om at det utarbeides en vurdering om den samlede belastningen av de foreslåtte kraftverkene sammen med eksisterende tiltak. Dette skal gjøres for hver berørt distrikt.

Hjertind/Altevatn reinbeitedistrikt opplyser at det er spesielt Skoelva og Skinnskardelva kraftverk som vil være utfordrende for distriktets drift. Ved Skoelva kraftverk har distriktet nylig erfart konsekvenser av anleggsperioden til reindrift når utbygging av 420kV kraftlinje har pågått. Rein skyr unna området og det er ikke sikker at de vil ta tilbake område rett etter at anleggsperioden er over. Området er viktig for rein på våren rett etter kalving opplyser distriktet.

Ved Skinnskardselva uttrykker distriktet bekymring for at den planlagte rørgata skal gå langt inn i viktige vinterbeiter. Det er planlagt revegetering av rørrase men distriktet er usikker hvor lang tid dette vil ta i og med at det er snakk om et høyfjellsområde med svært harde klimatiske forhold.

Flere av planlagte kraftverk berører flyttelei for rein, som angitt på reindriftsforvaltningens reindriftskart. Tverrelva kraftverk er planlagt midt i flyttelei for rein. Ved Skinnskardelva kraftverk er inntaket planlagt midt på flyttelei og rørgata krysser også en annen flyttelei lenger ned. Ved Skoelva er rørgata planlagt på østsiden en elveløpet i umiddelbar nærhet til flyttelei. Sametinget mener at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om den samla belastningen av eksisterende og planlagte tiltak for det berørte reinbeitedistriktet. Reindriftsloven §22 slår fast at reindriften flytteleier skal ikke stenges.

På bakgrunn av det ovennevnte mener Sametinget at ulempene ved utbygging av Skoelva, Skinnskardselva og Tverrelva kan få vesentlige negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næring. Sametinget fremmer innsigelse mot at det gis tillatelse til tiltakene.

I tillegg ber vi om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om de ovennevnte konsesjonssøkte prosjektene. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikter om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

3. Hensyn til samiske kulturminner

Sametinget er ansvarlig myndighet for samiske kulturminner. Alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov

om kulturminner (kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et fredet kulturminne jf. kulturminneloven § 3.

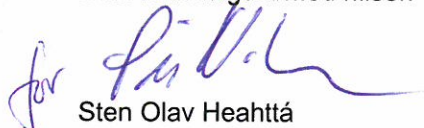
Ett av de fem omsøkte tiltak er klarert i forhold til kulturminner gjennom at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 er gjennomført. Tverrelva kraftverk ble befart i 2009 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner.

For Liveltskardelva kraftverk mener Sametinget at det ikke er behov for å befare området. Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, jf. Lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

For Skoelva kraftverk, Skinnskardelva kraftverk og Salvasskardelv kraftverk har Sametinget tidligere gitt en foreløpig uttalelse. I uttalelsen har Sametinget pekt på at områdene ikke tidligere er befart, og at det er stor sannsynlighet for å finne samiske kulturminner der. Sametinget kan ikke gi en endelig uttalelse i disse sakene før det er gjort § 9-undersøkelser (befaring) etter kulturminneloven.

Sametinget er av den oppfatning at undersøkelser i henhold til kulturminneloven § 9 bør oppfylles før det gis konsesjon. Det blir sendt en varsel om befaring med kostnadsoverslag til aktuelle tiltakshavere.

Dearvvuodáiguin/Med hilsen

for Sten Olav Heahtta
fágajodiheddji/fagleder

Elina Hakala
ráddheddji/rådgiver

Kopiija/Kopi til:

Fylkesmannen i Troms Romssa	Miljøvern avdelingen	9291	TROMSØ
Fylkkamánni			
Troms fylkeskommune Romssa	Kulturretaten	9296	TROMSØ
fylkkasuožkan			
Hjerttind/Altevatn RBD/ Helge Oskal	Nordsiveien 545	9310	SØRREISA
Gielas RBD/ Johan Anders Eira	Hesjebakken 42	9357	TENNEVOLL